

Dosarul nr.3ra-1047/21
2-18138914-01-3ra-08102021

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (jud: G.Ciobanu)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: A.Bostan, V.Negru, Gr.Dașchevici)

DECIZIE

29 decembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Maria Ghervas
Nina Vascan
Victor Burduh
Aliona Miron

examinând recursul depus de Valeria Celpan,
în cauza de contencios administrativ la acțiunea depusă de Valeria Celpan
către notarul Diana Șipitco, notarul Angela Cobăneanu, persoană terță Ioana
Trofimov, cu privire la anularea refuzului de a elibera certificatul de moștenitor
legal, declararea nulității certificatului de moștenitor legal și obligarea de a elibera
certificatul de moștenitor legal,

împotriva deciziei din 13 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a
fost respins apelul depus de Valeria Celpan și reprezentantul acesteia, avocatul
Iurie Sciastlivîi împotriva hotărârii din 3 decembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău,
sediul Rîșcani,

c o n s t a t ă :

La data de 9 februarie 2018, Valeria Celpan a depus în Judecătoria Chișinău,
sediul Centru cerere de chemare în judecată împotriva notarului Diana Șipitco,
notarului Angela Cobăneanu și a lui Victor Trofimov (decedat la data de xxxx), cu
privire la anularea refuzului notarului de a-i elibera certificatul de moștenitor legal,
declararea nulității certificatului de moștenitor legal eliberat de notarul Angela
Cobăneanu pe numele lui Victor Trofimov și obligarea de a elibera certificatul de
moștenitor legal pe numele său.

În motivarea acestei cereri de chemare în judecată, Valeria Celpan a invocat
că într-un alt litigiu, prin decizia irevocabilă din 18 noiembrie 2015 a Curții
Supreme de Justiție, a fost constatat faptul acceptării de către mama sa, Alla
Șvedova (decedată la data de xxxx) a succesiunii constituită din 1/4 cotă-parte din
patrimoniul defunctului, bunicului său, Nicolai Trofimov (decedat la data de xxxx),
format din casa de locuit amplasată în mun. xxxx, or. xxxx, str. xxxx, număr

cadastral xxxx și din 48,58 % cotă parte din terenul aferent casei din mun. xxxx, or. xxxx str. xxxx cu număr cadastral xxxx; a fost constatat faptul acceptării de către dânsa a succesiunii după decesul mamei sale Alla Șvedova, constituită din 1/4 cotă-parte din casa de locuit amplasată în mun. xxxx, or. xxxx, str. xxxx, număr cadastral xxxx și din 48,58 % cotă parte din terenul aferent casei din mun. xxxx, or. xxxx str. xxxx cu număr cadastral xxxx; a fost obligat Victor Trofimov de a nu-i crea reclamantei împiedimente în folosirea a 1/4 cotă-parte din casa de locuit din mun. xxxx, or. xxxx, str. xxxx.

Reclamanta a pretins că deși, decizia din 18 noiembrie 2015 a Curții Supreme de Justiție este irevocabilă și executorie, pârâtul Victor Trofimov îi îngrădește accesul la cota sa parte din patrimoniul succesoral, fiind lipsită astfel de dreptul prevăzut la art. 315 alin. (1) din Codul civil, de posesiune, de folosință și de dispoziție asupra bunurilor al căror proprietar de fapt este.

În continuare, Valeria Celpan a susținut că, având calitatea de moștenitor legal, s-a adresat la data de 23 ianuarie 2018 cu o cerere scrisă notarului public la locul deschiderii succesiunii, Diana Șipitco, prin care a solicitat prin prisma art. 1556 și 1557 alin. (1) din Codul civil, eliberarea certificatului de moștenitor legal în baza deciziei irevocabile din 18 noiembrie 2015 a Curții Supreme de Justiție, asupra succesiunii constituite din 1/4 cotă-parte din casa de locuit amplasată în mun. xxxx, or. xxxx, str. xxxx, număr cadastral xxxx și din 48,58 % cotă parte din terenul aferent casei din mun. xxxx, or. xxxx str. xxxx cu număr cadastral xxxx.

Însă, prin decizia din 29 ianuarie 2018, notarul Angela Cobăneanu i-a refuzat în eliberarea certificatului de moștenitor legal asupra succesiunii, pe motiv că prin decizia irevocabilă din 18 noiembrie 2015 a Curții Supreme de Justiție, nu s-a dispus anularea sau modificarea certificatului de moștenitor testamentar nr. 1462 din 19 martie 2007 și/sau a certificatului de moștenitor legal nr. 629 din 18 martie 2013, eliberate lui Victor Trofimov.

Potrivit reclamantei, refuzul notarului Angela Cobăneanu din 29 ianuarie 2018 este ilegal în fond, emis contrar prevederilor legii și cu încălcarea competenței prevăzută de art. 31 alin. (1) și (2) din Legea nr. 69 din 14 aprilie 2016 cu privire la organizarea activității notarilor, potrivit căruia notarul este obligat să activeze pe teritoriul de activitate pentru care a promovat concursul de suplinire a locurilor vacante de notar și să dețină un birou cu sediul înregistrat în acest teritoriu. Se consideră teritoriu de activitate notarială unitățile administrativ-teritoriale de nivelul al doilea și unitatea teritorială autonomă Găgăuzia.

În acest context, Valeria Celpan a subliniat că, la momentul depunerii cererii privind eliberarea certificatului de moștenitor legal în baza deciziei irevocabile din 18 noiembrie 2015 a Curții Supreme de Justiție, asupra succesiunii – 23 ianuarie 2018, notarul Angela Cobăneanu activa, în raionul Soroca, ceea ce se confirmă prin ordinul nr. 16 din 15 ianuarie 2014 a Ministerului Justiției, iar arhiva sa a fost transmisă spre păstrare și gestionare notarului Diana Șipitco, care conform prevederilor legale urma să examineze cererea de eliberare a certificatului de moștenitor legal.

De asemenea, reclamanta a precizat că, eliberarea la data de 18 martie 2013, de către notarul Angela Cobăneanu, care la acel moment, avea teritoriul de

activitate în mun. Chișinău, lui Victor Trofimov a certificatului de moștenitor legal nr. 629, asupra 1/2 cotă-parte din casa de locuit amplasată în mun. xxxx, or. xxxx, str. xxxx, a fost contrară art. 64 alin. (1), (2) și (5) din Legea nr. 1453 din 8 noiembrie 2002 cu privire la notariat, pe motiv că notarul nu a stabilit cercul de persoane care au dreptul la succesiune.

Aceasta deoarece, certificatul de moștenitor legal din 18 martie 2013 i-a fost eliberat lui Victor Trofimov în perioada examinării în instanța de judecată a cererii de chemare în judecată înaintată de reclamantă la data de 7 mai 2012 împotriva lui Victor Trofimov cu privire la constatarea faptului acceptării cotei-părți succesoriale, în ordinea succesiunii legale, de către Alla Șvedova, din patrimoniul defunctului Nicolai Trofimov, rămas netestat și constatarea faptului acceptării de către Valeria Celpan a cotei-părți succesoriale, în ordinea succesiunii legale, din patrimoniul defunctei Alla Șvedova, litigiu în urma căruia a fost adoptată decizia irevocabilă din 18 noiembrie 2015 a Curții Supreme de Justiție.

Prin urmare, în opinia reclamantei, Victor Trofimov solicitând la notar în circumstanțele indicate, eliberarea certificatului de moștenitor legal, este un dobânditor de rea credință a patrimoniului succesoral netestat de defunctul Nicolai Trofimov, alcătuit din 1/4 cotă-parte din casa de locuit amplasată în mun. xxxx, or. xxxx, str. xxxx, număr cadastral xxxx și din 48,58 % cotă parte din terenul aferent casei din mun. xxxx, or. xxxx str. xxxx cu număr cadastral xxxx, deoarece acesta în mod dolosiv a trecut sub tăcere faptul existenței altor moștenitori, circumstanță care reprezintă o eroare determinantă pentru eliberarea certificatului de moștenitor legal, or, în caz contrar patrimoniul succesoral rămas netestat urma a fi moștenit de Victor Trofimov și reclamanta Valeria Celpan, în părți egale.

Drept consecință, reclamanta a conchis că, certificatul de moștenitor legal nr. 629 din 18 martie 2013, eliberat de notarul Angela Cobăneanu pe numele lui Victor Trofimov, în partea ce ține de 1/4 cotă-parte din casa de locuit amplasată în mun. xxxx, or. xxxx, str. xxxx, număr cadastral xxxx și din 48,58 % cotă parte din terenul aferent casei din mun. xxxx, or. xxxx str. xxxx cu număr cadastral xxxx, urmează a fi declarat nul, fiind eliberat ca urmare a comportamentului dolosiv a lui Victor Trofimov.

În același context, Valeria Celpan a menționat că refuzul notarului Angela Cobăneanu din 29 ianuarie 2018 de a-i elibera certificatul de moștenitor legal în baza unei hotărâri judecătorești irevocabile, îi încalcă dreptul său de proprietate privată prevăzut de art. 46 al Constituției RM și a art. 1 al Primului Protocol adițional la Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților fundamentale.

Ca urmare a celor expuse, Valeria Celpan a depus prezenta cerere de chemare în judecată în ordinea contenciosului administrativ, solicitând inclusiv în urma concretizării acțiunii:

- anularea deciziei din 29 ianuarie 2018 a notarului Angela Cobăneanu, prin care i s-a refuzat în eliberarea certificatului de moștenitor legal în baza deciziei irevocabile din 18 noiembrie 2015 a Curții Supreme de Justiție, ca ilegală și emisă cu încălcarea competenței;

- declararea nulității a certificatului de moștenitor legal nr. 629 din 18 martie 2013, eliberat de notarul Angela Cobăneanu pe numele lui Victor Trofimov, în partea ce ține de averea succesorală alcătuită din 1/4 cotă-parte ideală din casa de locuit amplasată în mun. xxxx, or. xxxx, str. xxxx, număr cadastral xxxx și din 48,58 % cotă parte din terenul aferent casei din mun. xxxx, or. xxxx str. xxxx cu număr cadastral xxxx, cu încetarea retroactivă a efectelor, inclusiv și cele produse din momentul eliberării certificatului menționat;
- obligarea notarului Diana Șipitco, de la locul deschiderii succesiunii, cu sediul în mun. Chișinău, str. Armenească 44/2, să-i elibereze în baza deciziei irevocabile din 18 noiembrie 2015 a Curții Supreme de Justiție, certificatul de moștenitor legal, asupra averii succesorală alcătuită din 1/4 cotă-parte ideală din casa de locuit amplasată în mun. xxxx, or. xxxx, str. xxxx, număr cadastral xxxx și din 48,58 % cotă parte din terenul aferent casei din mun. xxxx, or. xxxx str. xxxx cu număr cadastral xxxx;
- încasarea din contul pârâtului Victor Trofimov în beneficiul său a cheltuielilor de judecată suportate în prezentul proces.

În drept, cererea de chemare în judecată a fost întemeiată pe prevederile art. 1, 3, 14, 16, 19, art. 26 alin. (1) lit. a) din Legea contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000, art. 12, 228, 216, 219, 228, 1556, 1557 din Codul civil, art. 64 alin. (5) din Legea cu privire la notariat nr. 1453 din 8 noiembrie 2002, art. 31 din Legea cu privire la organizarea activității notarilor nr. 69 din 14 aprilie 2016, art. 371 (1), art. 166-167 din Codul de procedură civilă.

Prin încheierea din 1 aprilie 2019 a judecătorului Judecătoriei Chișinău sediul Centru, a fost declinată competența de la examinarea prezentei cauze de contencios administrativ în favoarea unui alt judecător specializat în materie de contencios administrativ, pentru examinare.

Prin încheierea din 10 iulie 2019 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani, a fost respinsă ca fiind neîntemeiată cererea înaintată de avocatul Silvia Timuș, în interesele Ioanei Trofimov, privind atragerea sa în proces, în calitate de terț, ca urmare a decesului soțului, Victor Trofimov la data de xxxx.

Prin decizia din 7 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost dispusă atragerea în proces în calitate de persoană terță a Ioanei Trofimov, având în vedere că în urma decesului pârâtului Victor Trofimov, Ioana Trofimov are calitatea de moștenitor în temeiul legii. Or, nedepunerea cererii de acceptare a moștenirii și nedeschiderea după decesul lui Victor Trofimov a dosarului succesoral, nu o privează pe aceasta de calitatea de moștenitor.

Prin hotărârea din 3 decembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, acțiunea înaintată de Valeria Celpan a fost respinsă ca neîntemeiată.

Nefiind de acord cu hotărârea enunțată, la data de 21 decembrie 2020, în cadrul termenului de atac instituit de art. 232 alin. (1) din Codul administrativ, Valeria Celpan și reprezentantul acesteia, avocatul Iurie Sciastlivîi au contestat-o cu apel, care la data de 25 ianuarie 2021, în termenul prevăzut de art. 232 alin. (2) din Codul administrativ a fost completat cu motivare, solicitând admiterea apelului, casarea integrală a hotărârii instanței de fond cu emiterea unei decizii noi, de admitere a acțiunii.

Prin decizia din 13 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul depus de Valeria Celpan și reprezentantul acesteia, avocatul Iurie Sciastlivîi împotriva hotărârii din 3 decembrie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani.

Invocând ilegalitatea deciziei din 13 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău și a hotărârii din 3 decembrie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani, la data de 28 iulie 2021 Valeria Celpan, reprezentată de avocatul Iurie Sciastlivîi le-a contestat cu recurs preliminar, care ulterior la data de 11 octombrie 2021 a fost completat de Valeria Celpan și reprezentantul acesteia, avocatul Iurie Sciastlivîi cu motivare, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a actelor judecătorești ce constituie obiectul prezentului recurs cu emiterea unei noi decizii, de admitere a acțiunii.

În susținerea recursului s-au indicat motivele de drept și de fapt invocate în cererea de chemare în judecată și în motivarea apelului anexate la dosar, suplimentar invocându-se că instanțele de judecată ierarhic inferioare din motive neclare și neargumentate au considerat că reclamanta Valeria Celpan a formulat ca pretenție de bază cerința de anulare a refuzului notarului de eliberare a certificatului de moștenitor legal, iar cerința privind declararea nulității certificatului de moștenitor legal eliberat pe numele lui Victor Trofimov, reprezintă o pretenție subsecventă, fapt care dus la stabilirea unei proceduri greșite de examinare a litigiului.

Or, din conținutul cererii de chemare în judecată urmează că, pretenția de bază a reclamantei a fost cerința privind declararea nulității certificatului de moștenitor legal obținut de Victor Trofimov prin dol și nu cerința de anulare a refuzului notarului de eliberare a certificatului de moștenitor legal, precum a fost reținut greșit de instanțele de judecată ierarhic inferioare.

Cu referire la pretenția de bază invocată de reclamanta Valeria Celpan în cererea de chemare în judecată privind declararea nulă a certificatului de moștenitor legal nr. 629 din 18 martie 2013, eliberat ca urmare a comportamentului dolosiv a pârâtului Victor Trofimov, având ca temei art. 12 alin. (1), art. 228 alin. (1), art. 216 alin. (2), art. 219 alin. (1) și (2) din Codul civil în redacția Legii din 2002, aceasta în opinia recurentei urma a fi examinată de instanța de drept comun.

Necâtând la aceasta, pretenția respectivă a fost examinată greșit de prima instanță și instanța de apel prin prisma contenciosului administrativ ca o acțiune împotriva notarului Angela Cobăneanu, fapt care a dus la soluționarea eronată și ilegală a litigiului cu încălcarea competenței.

Cu referire la fondul acțiunii, recurenta Valeria Celpan a reiterat că, într-un alt litigiu, prin decizia irevocabilă din 18 noiembrie 2015 a Curții Supreme de Justiție, a fost constatat faptul acceptării de către mama sa, Alla Șvedova a succesiunii constituită din 1/4 cotă-parte din patrimoniul defunctului, Nicolai Trofimov, format din casa de locuit amplasată în mun. xxxx, or. xxxx, str. xxxx, număr cadastral xxxx și din 48,58 % cotă parte din terenul aferent casei din mun. xxxx, or. xxxx str. xxxx cu număr cadastral xxxx; a fost constatat faptul acceptării de către dânsa a succesiunii după decesul mamei sale Alla Șvedova, constituită din 1/4 cotă-parte din casa de locuit amplasată în mun. xxxx, or. xxxx, str. xxxx, număr cadastral xxxx și din 48,58 % cotă parte din terenul aferent casei din mun.

xxxx, or. xxxx str. xxxx cu număr cadastral xxxx; a fost obligat Victor Trofimov de a nu-i crea împiedimente reclamantei în folosirea a 1/4 cotă-parte din casa de locuit din mun. xxxx, or. xxxx, str. xxxx.

Respectiv, intimatul Victor Trofimov solicitând la notar, eliberarea certificatului de moștenitor legal asupra patrimoniului succesoral netestat de defunctul Nicolai Trofimov, în mod dolosiv a trecut sub tăcere faptul existenței altor moștenitori, circumstanță care reprezintă o eroare determinantă pentru eliberarea certificatului de moștenitor legal, or, în caz contrar, după cum s-a menționat și în cererea de chemare în judecată, patrimoniul succesoral rămas netestat urma a fi moștenit de Victor Trofimov și reclamanta Valeria Celpan, în părți egale.

Este de menționat că, careva probe care ar demonstra contrariul celor invocate, atât în instanța de fond cât și instanța de apel nu au fost prezentate.

În continuare, recurenta a relatat că refuzul notarului Angela Cobăneanu din 29 ianuarie 2018 de a-i eliberarea certificatul de moștenitor legal este ilegal în fond, emis contrar prevederilor legii și cu încălcarea competenței, deoarece la momentul depunerii cererii privind eliberarea certificatului de moștenitor legal în baza deciziei irevocabile din 18 noiembrie 2015 a Curții Supreme de Justiție, asupra succesiunii – 23 ianuarie 2018, notarul Angela Cobăneanu activa, în raionul Soroca, ceea ce se confirmă prin ordinul nr. 16 din 15 ianuarie 2014 a Ministerului Justiției.

De fapt, notarul Angela Cobăneanu a soluționat o cerere care nici măcar nu i-a fost adresată, iar faptul că notarul Diana Șipitco este fiica sa, nici de cum nu atestă dreptul acesteia de a examina și de a adopta decizii referitor la cererile adresate fiicei sale.

Aceste argmente expuse în cererea de apel de către apelantă nu au fost luate în considerație de către instanța de apel, motiv pentru care în speță recursul urmează a fi admis, cu casarea actelor judecătorești și pronunțarea unei decizii noi, de admitere a acțiunii.

Cu referire la aplicarea în timp a legii procesuale, instanța de recurs reține că prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018, a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova, care în conformitate cu art. 257 alin. (1) Cod administrativ a intrat în vigoare la 1 aprilie 2019.

Conform art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod.

Din sensul normei de drept enunțate urmează că, legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale.

Respectiv, procedura de contencios administrativ dedusă judecătii în prezenta speță în partea procedurală urmează a fi judecată prin prisma dispozițiilor Codului administrativ, aprobat prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018, iar în partea materială urmează a fi aplicate prevederile legale în vigoare la momentul inițierii procedurii prealabile și a procedurii administrative.

Or, în speță procedura administrativă a fost inițiată în anul 2018 și se referă la o activitate administrativă inițiată până la 1 aprilie 2019, aspect care determină, că la caz se vor aplica dispozițiile legale vechi, care reglementau aceste instituții.

Cu referire la aplicarea în timp a legii materiale, instanța de recurs reține prin prisma art. 7 alin. (1) din Codul civil, în redacția Legii nr. 133/2018, că la soluționarea prezentei cauze urmează a fi aplicate prevederile legii materiale care erau în vigoare la data producerii situației juridice stinse sau în curs de realizare, adică prevederile Codului civil de până la intrarea în vigoare a Legii nr. 133/2018.

Cu referire la etapa examinării procedurii de admisibilitate a recursului, prin prisma articolului 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție a verificat dacă actul judecătoresc de dispoziție recurat poate constitui obiectul recursului, dacă cererea dedusă judecății este formulată de persoana îndreptățită, dacă aceasta nu a fost depusă în mod repetat și dacă a fost depusă în termen.

La caz, obiectul prezentului recurs se referă la decizia din 13 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul depus de Valeria Celpan și reprezentantul acesteia, avocatul Iurie Sciastlivîi împotriva hotărârii din 3 decembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, care intră în categoria de acte specificate în articolul 244 alin. (1) din Codul administrativ. Totodată, cererea de recurs nu este depusă în mod repetat, fiind depusă de către o persoană împuternicită.

Cu referire la termenul de depunere a recursului, Colegiul reține prevederile art. 245 din Codul administrativ, potrivit cărora recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție relevă că decizia instanței de apel a fost adoptată la data 13 iulie 2021 (vol.III, f.d.43-44) și recepționată de către recurenta Valeria Celpan în data de 17 septembrie 2021 (vol.III, f.d.60).

Astfel, depunerea recursului preliminar la data de 28 iulie 2021 (vol.III, f.d.56) cât și prezentarea motivării recursului la data de 11 octombrie 2021 (vol.III, f.d.75,verso) sunt în termen.

La data de 8 decembrie 2021, examinând admisibilitatea recursului depus de Valeria Celpan împotriva deciziei din 13 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău, completul de admisibilitate specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție a dispus examinarea în fond a acestuia, în complet de cinci judecători.

În conformitate cu prevederile art. 247 Cod administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează și soluționează recursul fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, Curtea Supremă de Justiție poate decide citarea participanților la proces.

În speță, completul nu consideră oportun de a cita participanții la proces pentru a se pronunța cu privire la problemele invocate în recurs, deoarece argumentele recurente au fost expuse cu suficientă claritate.

Aici, Colegiul notează că în scopul asigurării unui proces echitabil în ordine de recurs, într-un termen rezonabil a remis atât intimaților notarul Diana Șipitco și notarul Angela Cobăneanu, cât și persoanei terțe Ioana Trofimov copia recursului, creându-le astfel condiții egale de a cunoaște modul de derulare a procesului în recurs, cât și le-a acordat posibilitatea de a interveni cu concluzii scrise.

Prin referința depusă la data de 23 noiembrie 2021, avocatul Silvia Timuș, în interesele Ioanei Trofimov, a solicitat declararea recursului depus de Valeria Celpan ca inadmisibil cu menținerea actelor judecătorești atacate.

Intimații notarul Diana Șipitco și notarul Angela Cobăneanu până la examinarea cererii de recurs, nu au depus referință prin care să-și expună opinia asupra motivelor invocate în recursul depus de Valeria Celpan.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul, de a casa parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, în partea respingerii pretenției invocate în acțiune privind declararea nulității a certificatului de moștenitor legal nr. 629 din 18 martie 2013 eliberat de notarul Angela Cobăneanu pe numele lui Victor Trofimov, în partea ce ține de averea succesorală constituită din 1/4 cotă-parte din casa de locuit amplasată în mun. xxxx, or. xxxx, str. xxxx, număr cadastral xxxx și din 48,58 % cotă parte din terenul aferent casei din mun. xxxx, or. xxxx str. xxxx cu număr cadastral xxxx cu emiterea în această parte a unei alte decizii, de admitere a pretenției. În rest, decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe urmează a fi menținute.

În motivarea concluziei enunțate se rețin următoarele argumente.

În conformitate cu art. 248 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, examinând recursul, Curtea Supremă de Justiție casează parțial decizia instanței de apel și emite o altă decizie în partea casată.

În interpretarea art. 244 alin. (2) coroborat cu art. 231 alin. (2) din Codul administrativ, rezultă că pentru procedura de recurs se aplică corespunzător prevederile cap. III din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva. Pentru procedura în apel se aplică corespunzător prevederile cap. II din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.

La rândul său, în corespundere cu art. 22 și art. 219 alin. (1) din Codul administrativ, instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal administrate, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți.

Iar potrivit art. 194 alin. (1) și (2) din același cod, în procedura în prima instanță, în procedura de apel și în procedura de examinare a recursurilor împotriva încheierilor judecătorești se soluționează din oficiu probleme de fapt și de drept. În

procedura de examinare a cererilor de recurs, hotărârile și deciziile contestate se examinează din oficiu în privința existenței greșelilor procedurale și aplicării corecte a dreptului material.

Recapitulând esența litigiului, în scopul verificării aplicării corecte a dreptului material și procedural, instanța de recurs reține starea de fapt constatată de instanțele de judecată ierarhic inferioare și confirmată de părți, precum că Nicolai Trofimov, decedat la data de xxxx (vol.I, f.d.80) a fost proprietarul casei de locuit, situată în mun. xxxx, or. xxxx, str. xxxx, număr cadastral xxxx și a 48,58 % cotă parte din lotul de pământ cu suprafața totală de 0,1235 ha, cu număr cadastral xxxx, aferent casei de locuit din mun. xxxx, or. xxxx, str. xxxx (vol.I, f.d.83-84).

La fel, s-a constatat că la data de 9 februarie 2005, Nicolai Trofimov, a testat conform art. 1149-1450 din Codul civil, fiului său, Victor Trofimov 1/2 cotă parte din casa de locuit, situată în mun. xxxx, str. xxxx, iar la data de 15 februarie 2007, ultimul a depus o declarație la notar, prin care a acceptat succesiunea conform testamentului (vol.I, f.d.81,78).

Tot actele cauzei atestă că la data de 19 martie 2007 lui Victor Trofimov i-a fost eliberat certificatul de moștenitor testamentar asupra bunurilor succesoriale nr. 1462, constituite din 1/2 cotă-parte din casa de locuit lit. A, situată în or. xxxx, str. xxxx, mun. xxxx, cu suprafața totală de 31,6 m.p., inclusiv suprafața locativă de 17,8 m.p., cu dependențe: gard I, poartă II, WC, amplasate pe un lot de pământ aferent casei de locuit cu suprafața de 600 m.p., înregistrat cu titlu de proprietate după defunctul Nicolai Trofimov în baza certificatului de moștenitor testamentar eliberat la Biroul Notarial de Stat nr. 2, or. Chișinău, la data de 1 februarie 1994, nr.4-495, transcris în Registrul cadastral la data de 18 februarie 1994, cu valoare ce constituie 12077 lei, conform certificatului eliberat de către Oficiul Cadastral Teritorial Chișinău, filiala ÎS „Cadastru” la data de 16 februarie 2007, nr.0101/07/523. Certificatul menționat a fost înregistrat la Oficiul Cadastral Teritorial Chișinău nr.1, filiala ÎS „Cadastru” la data de 25 iunie 2008 (vol.I, f.d.76,82).

Din actele cauzei mai rezultă că unicii moștenitorii legali ai lui Nicolai Trofimov asupra averii netestate de ultimul: 1/2 cotă-parte din casa de locuit amplasată în mun. xxxx, or. xxxx, str. xxxx, număr cadastral xxxx și din 48,58 % cotă parte din terenul aferent casei din mun. xxxx, or. xxxx str. xxxx cu număr cadastral xxxx au fost copiii acestuia – Victor Trofimov și Alla Șvedova, cărora conform art. 1500 alin. (1) din Codul civil le revine în cote egale averea succesorală netestată a defunctului, adică câte 1/4 la fiecare din averea netestată.

De asemenea, actele cauzei denotă că la data de 14 martie 2013, ulterior decesului surorii sale – Alla Șvedova, Victor Trofimov a depus o declarație la notar, prin care a solicitat eliberarea certificatului de moștenitor legal asupra 1/2 cotă-parte din bunul imobil amplasat în mun. xxxx, or. xxxx, str. xxxx, invocând că dânsul este unicul moștenitor al averii succesoriale netestate de tatăl său, Nicolai Trofimov (vol.I, f.d.79), iar la data de 18 martie 2013, notarul Angela Cobăneanu a eliberat pe numele lui Victor Trofimov certificatul de moștenitor legal nr. 629 asupra 1/2 cotă-parte din casa de locuit amplasată în mun. xxxx, or. xxxx, str. xxxx (vol.I, f.d.77).

Între timp, la data de 7 mai 2012, adică anterior depunerii de către Victor Trofimov a declarației la notar (14 martie 2013), prin care dânsul a invocat că este unicul moștenitor al averii succesoriale netestată de tatăl său, Nicolai Trofimov și eliberării de către notarul Angela Cobăneanu pe numele acestuia a certificatului de moștenitor legal nr. 629 din 18 martie 2013, reclamanta Valeria Celpan s-a adresat într-un alt litigiu cu cerere de chemare în judecată împotriva lui Victor Trofimov privind constatarea faptului acceptării cotei-părți succesoriale, în ordinea succesiunii legale, de către mama sa, Alla Șvedova, din patrimoniul defunctului Nicolai Trofimov, rămas netestat și constatată faptulului acceptării de către dânsa a cotei-părți succesoriale, în ordinea succesiunii legale, din patrimoniul defunctei Alla Șvedova.

Iar prin decizia irevocabilă din 18 noiembrie 2015 a Curții Supreme de Justiție, a fost constatat faptul acceptării de către mama sa, Alla Șvedova a succesiunii constituită din 1/4 cotă-parte din patrimoniul defunctului, Nicolai Trofimov, format din casa de locuit amplasată în mun. xxxx, or. xxxx, str. xxxx, număr cadastral xxxx și din 48,58 % cotă parte din terenul aferent casei din mun. xxxx, or. xxxx str. xxxx cu număr cadastral xxxx; a fost constatat faptul acceptării de către Valeria Celpan a succesiunii după decesul mamei sale Alla Șvedova constituită din 1/4 cotă-parte din casa de locuit amplasată în mun. xxxx, or. xxxx, str. xxxx, număr cadastral xxxx și din 48,58 % cotă parte din terenul aferent casei din mun. xxxx, or. xxxx str. xxxx cu număr cadastral xxxx; a fost obligat Victor Trofimov de a nu-i crea împiedimente reclamantei în folosirea a 1/4 cotă-parte din casa de locuit din mun. xxxx, or. xxxx, str. xxxx (vol.I, f.d.10-19).

Ca urmare, Valeria Celpan având calitatea de moștenitor legal, s-a adresat la data de 23 ianuarie 2018 cu o cerere scrisă notarului public la locul deschiderii succesiunii, Diana Șipitco, prin care a solicitat prin prisma art. 1556 și 1557 alin. (1) din Codul civil, eliberarea certificatului de moștenitor legal în baza deciziei irevocabile din 18 noiembrie 2015 a Curții Supreme de Justiție, asupra succesiunii constituite din 1/4 cotă-parte din casa de locuit amplasată în mun. xxxx, or. xxxx, str. xxxx, număr cadastral xxxx și din 48,58 % cotă parte din terenul aferent casei din mun. xxxx, or. xxxx str. xxxx cu număr cadastral xxxx (vol.I, f.d.20-21), însă, prin decizia din 29 ianuarie 2018, notarul Angela Cobăneanu a refuzat în eliberarea certificatului de moștenitor legal asupra succesiunii, pe motiv că prin decizia irevocabilă din 18 noiembrie 2015 a Curții Supreme de Justiție, la care a făcut referire reclamanta nu s-a dispus anularea sau modificarea certificatului de moștenitor testamentar nr. 1462 din 19 martie 2007 și/sau a certificatului de moștenitor legal nr. 629 din 18 martie 2013, eliberate lui Victor Trofimov (vol.I, f.d.24).

Din considerentul că după cum a fost invocat în acțiune, refuzul notarului Angela Cobăneanu din 29 ianuarie 2018 în eliberarea certificatului de moștenitor legal asupra succesiunii care nu a fost testată de bunicul său, Nicolai Trofimov este ilegal în fond, emis contrar prevederilor legii și cu încălcarea competenței prevăzută de art. 31 alin. (1) și (2) din Legea nr. 69 din 14 aprilie 2016 cu privire la organizarea activității notarilor și având în vedere că eliberarea la data de 18 martie 2013, de către notarul Angela Cobăneanu lui Victor Trofimov a certificatului de

moștenitor legal nr. 629, asupra 1/2 cotă-parte din casa de locuit amplasată în mun. xxxx, or. xxxx, str. xxxx, a fost contrară art. 64 alin. (1), (2) și (5) din Legea nr. 1453 din 8 noiembrie 2002 cu privire la notariat, pe motiv că notarul nu a stabilit cercul de persoane care au dreptul la succesiune, Valeria Celpan a depus prezenta cerere de chemare în judecată, solicitând admiterea integrală a acesteia (vol.I, f.d.4-9).

Fiind investită cu judecarea cauzei în fond, prima instanță având ca obiect anularea refuzului de a elibera certificatul de moștenitor legal, declararea nulității certificatului de moștenitor legal și obligarea de a elibera certificatul de moștenitor legal, a ajuns la concluzia netemeinicii acțiunii, pe care a respins-o ca fiind neîntemeiată (vol.I, f.d.204-211).

La rândul său, soluția fondului a fost menținută de Curtea de Apel Chișinău, care în susținerea motivării sale a constatat că hotărârea primei instanțe privind respingerea acțiunii este justă și legală, aceasta avînd la bază cumulumul dovezilor administrate în cadrul dezbaterilor judiciare, cărora le-a fost dată aprecierea juridică cuvenită, iar de către apelantă nu au fost prezentate careva probe suplimentare în vederea demonstrării netemeinicii concluziilor invocate de prima instanță în motivarea hotărârii.

Verificînd argumentele recursului în raport cu materialele cauzei anexate la dosar, în coraport cu legislația în vigoare ce guvernează raportul juridic litigios, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că soluția dată de către instanța de apel și hotărârea primei instanțe în partea respingerii pretenției invocată în acțiune cu privire la declararea nulității a certificatului de moștenitor legal nr. 629 din 18 martie 2013 eliberat de notarul Angela Cobăneanu pe numele lui Victor Trofimov, în partea ce ține de averea succesorală constituită din 1/4 cotă-parte din casa de locuit amplasată în mun. xxxx, or. xxxx, str. xxxx, număr cadastral xxxx și din 48,58 % cotă parte din terenul aferent casei din mun. xxxx, or. xxxx str. xxxx cu număr cadastral xxxx este greșită. În rest, concluziile instanțelor de judecată ierarhic inferioare sunt juste.

Cu referire la solicitarea reclamantei Valeria Celpan invocată în acțiune privind anularea deciziei din 29 ianuarie 2018 a notarului Angela Cobăneanu prin care i s-a refuzat în eliberarea certificatului de moștenitor legal asupra 1/4 cotă-parte din casa de locuit amplasată în mun. xxxx, or. xxxx, str. xxxx, număr cadastral xxxx și din 48,58 % cotă parte din terenul aferent casei din mun. xxxx, or. xxxx str. xxxx cu număr cadastral xxxx, instanța de recurs reține prevederile art. 35 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 1453 din 8 noiembrie 2002 cu privire la notariat (în vigoare la data emiterii deciziei de refuz contestată), potrivit cărora notarul îndeplinește următoarele acte notariale: procedura succesorală notarială și eliberarea certificatului de moștenitor.

Totodată, conform art. 1556 din Codul civil (în vigoare până la 1 martie 2019), persoanele recunoscute ca moștenitori pot cere notarului de la locul deschiderii succesiunii eliberarea certificatului de moștenitor.

Din analiza dispozițiilor legale enunțate, este de înțeles că certificatul de moștenitor este înscrisul oficial prin care se concretizează încheierea procedurii

notariale succesoriale și prin care se constată de către notar, cu efect retroactiv de la data deschiderii succesiunii, atât calitatea de succesori legal sau testamentar a celor care prin acceptarea moștenirii și-au consolidat vocația succesorală față de persoana decedată, cât și prin componența masei succesoriale și întinderea drepturilor succesoriale ale fiecărui moștenitor. **După emiterea unui certificat de moștenitor nu mai poate fi întocmit un alt certificat.**

Iar potrivit art. 41 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 1453 din 8 noiembrie 2002 cu privire la notariat (în vigoare la data producerii situației juridice stinse), notarul refuză efectuarea actului notarial în cazul dacă acesta este contrar legii sau nu corespunde cerințelor legale.

Sub acest aspect, fără a depăși cadrul procesual, referitor la obiectul acțiunii și raportând normele de drept material legal enunțate la circumstanțele litigiului dedus judecării, instanța de recurs concluzionează ca întemeiată concluzia instanțelor ierarhic inferioare privind respingerea acestei cerințe, or, decizia de refuz din 29 ianuarie 2018 a notarului Angela Cobăneanu de a elibera pe numele reclamantei-recurente Valeria Celpan certificatul de moștenitor legal, după decesul mamei sale Alla Șvedova, a fost condiționată de respectarea principiului legalității, ceea ce presupune că aceasta urmează a fi considerată adoptată cu respectarea rigorilor legale.

Or, prin actul judecătoresc irevocabil, la care a făcut trimitere reclamanta – decizia din 18 noiembrie 2015 a Curții Supreme de Justiție, nu s-a dispus anularea sau modificarea certificatului de moștenitor testamentar cu nr. 1462 din 19 martie 2007 și/sau a certificatului de moștenitor legal cu nr. 629 din 18 martie 2013, în urma căruia Victor Trofimov a devenit proprietar la tot bunul imobil litigios.

Cu alte cuvinte, hotărârea judecătorească irevocabilă prin care s-a constatat faptul acceptării succesiunii de către reclamanta Valeria Celpan după decesul mamei sale Alla Șvedova constituită din 1/4 cotă-parte din casa de locuit amplasată în mun. xxxx, or. xxxx, str. xxxx, număr cadastral xxxx și din 48,58 % cotă parte din terenul aferent casei din mun. xxxx, or. xxxx str. xxxx cu număr cadastral xxxx, nu poate servi drept temei de eliberare a certificatului de moștenitor legal, în condițiile în care averea succesorală a fost acceptată de un alt moștenitor, căruia anterior i-a fost eliberat în acest sens un certificat pe întreg patrimoniul succesoral. Or, după emiterea unui certificat de moștenitor nu mai poate fi întocmit un alt certificat.

Argumentele recursului precum că decizia de refuz a notarului Angela Cobăneanu din 29 ianuarie 2018 în eliberarea certificatului de moștenitor legal asupra succesiunii care nu a fost testată de bunicul său, Nicolai Trofimov, a fost emisă cu încălcarea competenței, nu pot fi reținute.

Într-adevăr, conform ordinului nr. 16 din 15 ianuarie 2014 a Ministerului Justiției cu privire la schimbarea teritoriului de activitate, notarul Angela Cobăneanu a schimbat teritoriul de activitate din mun. Chișinău în r-nul Soroca, iar arhiva notarială a fost transmisă la păstrare și gestiune notarului Diana Șipitco care conform aceluiași ordin a schimbat teritoriul de activitate din r-nul Soroca în mun. Chișinău (vol.I, f.d.22-23), însă aceste circumstanțe nu pot constitui temei pentru anularea deciziei de refuz enunțată, în situația în care conform art. 36 alin. (10) din

Legea nr. 69 din 14 aprilie 2016 cu privire la organizarea activității notarilor, (în vigoare la data producerii situației juridice stinse), dosarele succesoriale și actele aflate în procedură notarială nu fac parte din arhiva notarială.

Respectiv, notarul Angela Cobăneanu având în gestiune dosarul succesoral rămas după decesul lui Nicolai Trofimov și care la acel moment nu era finalizat și nu făcea parte din arhiva sa notarială, a fost în drept de a emite decizia de refuz contestată.

Circumstanțele enunțate, denotă că decizia de refuz a notarului Angela Cobăneanu din 29 ianuarie 2018 a fost emisă conform competenței prevăzute de lege, iar instanța de recurs nu a identificat/constatat alte careva temeiuri pentru anularea acesteia.

Cu referire la solicitarea reclamantei Valeria Celpan invocată în acțiune privind declararea nulității a certificatului de moștenitor legal nr. 629 din 18 martie 2013, eliberat de notarul Angela Cobăneanu pe numele lui Victor Trofimov, în partea ce ține de averea succesorală alcătuită din 1/4 cotă-parte din casa de locuit amplasată în mun. xxxx, or. xxxx, str. xxxx, număr cadastral xxxx și din 48,58 % cotă parte din terenul aferent casei din mun. xxxx, or. xxxx str. xxxx cu număr cadastral xxxx, aceasta greșit a fost respinsă de către instanțele de judecată ierarhic inferioare, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 195 din Cod civil (în vigoare până la 1 martie 2019), actul juridic civil este manifestarea de către persoane fizice și juridice a voinței îndreptate spre nașterea, modificarea sau stingerea drepturilor și obligațiilor civile

Iar reieșind din prevederile art. 228 alin. (1) și (2) din Codul civil (în vigoare până la 1 martie 2019), actul juridic a cărui încheiere a fost determinată de comportamentul dolosiv sau viclean al uneia din părți poate fi declarat nul de instanța de judecată chiar și în cazul în care autorul dolului estima că actul juridic este avantajos pentru cealaltă parte. Dacă una dintre părți trece sub tăcere anumite împrejurări la a căror dezvăluire cealaltă parte nu ar mai fi încheiat actul juridic, anularea actului juridic poate fi cerută numai în cazul în care, în baza principiului bunei-credințe, se putea aștepta ca cealaltă parte să dezvăluie aceste împrejurări.

Raportând normele legal enunțate la circumstanțele litigiului, prin aplicarea regulilor de interpretare a acestora, este cert că la caz sunt evidente caracterele de dol al actului juridic – certificatul de moștenitor legal nr. 629 din 18 martie 2013 eliberat de notarul Angela Cobăneanu pe numele lui Victor Trofimov în partea ce ține de averea succesorală constituită din 1/4 cotă-parte din casa de locuit amplasată în mun. xxxx, or. xxxx, str. xxxx, număr cadastral xxxx și din 48,58 % cotă parte din terenul aferent casei din mun. xxxx, or. xxxx str. xxxx cu număr cadastral xxxx, care prin prisma art. 216 alin. (2) din Codul civil generează nulitatea relativă a acestuia.

Or, în situația în care Victor Trofimov solicitând la data de 14 martie 2013 notarului Angela Cobăneanu eliberarea certificatului de moștenitor legal al averii succesoriale netestată de tatăl său, Nicolai Trofimov și indicând expres în declarație că este unicul moștenitor al averii succesoriale vizate, în mod dolosiv a trecut sub tăcere faptul existenței altor moștenitori, împrejurare la a cărei dezvăluire la acel moment, notarul Angela Cobăneanu nu i-ar fi eliberat acestuia certificatul de

moștenitor legal, declararea nulității căruia a fost solicitată. Or, în acest caz, patrimoniul succesoral rămas netestat urma a fi moștenit de Victor Trofimov și Valeria Celpan, în părți egale, adică câte 1/4 fiecare.

În aceste condiții, instanța de recurs remarcă necesitatea declarării nulității certificatului de moștenitor legal nr. 629 din 18 martie 2013 eliberat de notarul Angela Cobăneanu pe numele lui Victor Trofimov în partea ce ține de averea succesorală constituită din 1/4 cotă-parte din casa de locuit amplasată în mun. xxxx, or. xxxx, str. xxxx, număr cadastral xxxx și din 48,58 % cotă parte din terenul aferent casei din mun. xxxx, or. xxxx str. xxxx cu număr cadastral xxxx.

Or, după cum s-a menționat supra, la data de 7 mai 2012, adică anterior depunerii de către Victor Trofimov a declarației la notarul (14 martie 2013), prin care a invocat că dânsul este unicul moștenitor al averii succesorală netestată de tatăl său și eliberării de către notarul Angela Cobăneanu pe numele acestuia a certificatului de moștenitor legal nr. 629 la data de 18 martie 2013, reclamanta Valeria Celpan s-a adresat într-un alt litigiu cu cerere de chemare în judecată împotriva lui Victor Trofimov privind constatarea faptului acceptării cotei-părți succesorală, în ordinea succesiunii legale, de către mama sa, Alla Șvedova, din patrimoniul defunctului Nicolai Trofimov, rămas netestat și constatatarea faptului acceptării de către dânsa a cotei-părți succesorală, în ordinea succesiunii legale, din patrimoniul defunctei Alla Șvedova.

Aceste circumstanțe denotă faptul că Victor Trofimov a cunoscut cu certitudine despre inițierea litigiului respectiv, având calitatea de pârât și, faptul existenței a potențialilor alți moștenitori, dar în momentul depunerii declarației privind eliberarea certificatului de moștenitor legal al averii succesorală netestată de tatăl său, a trecut sub tăcere aceste împrejurări.

Totodată, eliberarea la data de 18 martie 2013, de către notarul Angela Cobăneanu lui Victor Trofimov a certificatului de moștenitor legal nr. 629, asupra 1/2 cotă-parte din casa de locuit amplasată în mun. xxxx, or. xxxx, str. xxxx, a fost contrară art. 64 alin. (5) din Legea nr. 1453 din 8 noiembrie 2002 cu privire la notariat (în vigoare la data eliberării certificatului menționat), pe motiv că notarul nu a stabilit cercul de persoane care au dreptul la succesiune, Or, până la eliberarea certificatului de moștenitor legal, notarul stabilește cercul de persoane care au dreptul la succesiune și la rezerva succesorală, prevenind moștenitorul despre răspunderea ce îi revine pentru tănuirea faptului existenței alți moștenitori.

Din aceste considerente, decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe în această parte urmează a fi casate, iar pretenția din acțiune cu privire la declararea nulității certificatului de moștenitor legal nr. 629 din 18 martie 2013, urmează a fi admisă.

Referitor la solicitarea reclamantei Valeria Celpan invocată în acțiune privind încetarea retroactivă a efectelor, ca urmare a declarării nulității certificatului de moștenitor legal nr. 629 din 18 martie 2013, aceasta urmează a fi respinsă, pe motiv că reclamanta nu a prezentat probe privind soarta bunului imobil litigios.

Cu referire la solicitarea reclamantei Valeria Celpan invocată în acțiune privind obligarea notarului Diana Șipitco de a-i elibera pe numele său certificatul

de moștenitor legal a averii succesorală constituită din 1/4 cotă-parte din casa de locuit amplasată în mun. xxxx, or. xxxx, str. xxxx, număr cadastral xxxx și din 48,58 % cotă parte din terenul aferent casei din mun. xxxx, or. xxxx str. xxxx cu număr cadastral xxxx, aceasta corect a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Or, declararea nulității certificatului de moștenitor legal nr. 629 din 18 martie 2013 eliberat de notarul Angela Cobăneanu pe numele lui Victor Trofimov în partea ce ține de averea succesorală constituită din 1/4 cotă-parte din casa de locuit amplasată în mun. xxxx, or. xxxx, str. xxxx, număr cadastral xxxx și din 48,58 % cotă parte din terenul aferent casei din mun. xxxx, or. xxxx str. xxxx cu număr cadastral xxxx în prezenta cauză, **care a stat la baza emiterii deciziei de refuz din 29 ianuarie 2018** a notarului Angela Cobăneanu în coroborare cu decizia irevocabilă din 18 noiembrie 2015 a Curții Supreme de Justiție va servi drept temei privind obligarea notarului competent în gestiunea căruia se află dosarul succesoral (procedura sucesorală) și actele aflate în procedură notarială rămase după decesul lui Nicolai Trofimov de a examina cererea reclamantei Valeria Celpan privind eliberarea certificatului de moștenitor legal a averii succesorală constituită din 1/4 cotă-parte din casa de locuit amplasată în mun. xxxx, or. xxxx, str. xxxx, număr cadastral xxxx și din 48,58 % cotă parte din terenul aferent casei din mun. xxxx, or. xxxx str. xxxx cu număr cadastral xxxx.

Cu referire la argumentele recursului privind examinarea cauzei cu încălcarea competenței, acestea urmează a fi respinse, din considerentele ce urmează.

În corespundere cu art. 63 alin. (2) din Legea cu privire la organizarea activității notarilor nr. 69 din 14 aprilie 2016 (în vigoare la data depunerii acțiunii), refuzul notarului de a îndeplini actul sau acțiunea notarială poate fi contestat în instanța de contencios administrativ.

Totodată, potrivit art. 201 alin. (1) în coroborare cu art. 258 alin (3) din Codul administrativ, dacă acțiunea în contencios administrativ depusă în instanța de judecată conține pretenții inseparabile de drept administrativ și de drept civil, acestea se examinează de instanța de judecată competentă pentru examinarea acțiunii în contenciosul administrativ.

În prezenta speță, acțiunea în contencios administrativ depusă la data de 9 februarie 2018 și reținută spre examinare de către Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani cu respectarea normelor de competență, conține pretenții inseparabile de drept administrativ și de drept civil, motiv pentru care acestea corect au fost examinate prin prisma art. 201 alin. (1), 197 alin. (1) din Codul administrativ în coroborare cu art. 32 alin. (1) din Codul de procedură civilă, de instanța de judecată competentă pentru examinarea acțiunii în contenciosul administrativ. Or, pretențiile inseparabile de drept civil din prezentul litigiu și anume declararea nulității certificatului de moștenitor legal și obligarea de a elibera certificatul de moștenitor legal sunt inseparabil legate de pretenția de contencios administrativ – anularea refuzului notarului de a elibera certificatul de moștenitor legal.

Respectiv, prin prisma principiului imutabilității competenței, Colegiul reține că Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani corect a examinat cauza în continuare. Or, separarea pretențiilor dintr-o cauză primită spre examinare cu

respectarea normelor de competență ar constitui o încălcare a dreptului de acces la justiție și a art.6 CEDO, ceea ce este inadmisibil.

Această concluzie corespunde art. 197 din Codul administrativ în coroborare cu art. 43 alin. (1) din Codul de procedură civilă, potrivit căroră, nimeni nu poate fi lipsit de dreptul judecării procesului de către instanța în a cărei competență este dată prin lege cauza, cu excepțiile expres stabilite de lege.

În astfel de circumstanțe, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ respinge argumentele formulate în acest context în recurs, deoarece sunt declarative și lipsite de suport legal.

Din considerentele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, a casa parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe în partea respingerii pretenției invocate în acțiune privind declararea nulității a certificatului de moștenitor legal nr. 629 din 18 martie 2013 eliberat de notarul Angela Cobăneanu pe numele lui Victor Trofimov, în partea ce ține de averea succesorală constituită din 1/4 cotă-parte din casa de locuit amplasată în mun. xxxx, or. xxxx, str. xxxx, număr cadastral xxxx și din 48,58 % cotă parte din terenul aferent casei din mun. xxxx, or. xxxx str. xxxx cu număr cadastral xxxx cu emiterea în această parte a unei alte decizii, de admitere a pretenției. În rest, decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe urmează a fi menținute.

În conformitate cu art. 258 alin (3), 248 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul depus de Valeria Celpan.

Se casează **parțial** decizia din 13 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 3 decembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, **în partea** respingerii pretenției invocate în acțiune privind declararea nulității a certificatului de moștenitor legal nr. 629 din 18 martie 2013 eliberat de notarul Angela Cobăneanu pe numele lui Victor Trofimov, în partea ce ține de averea succesorală constituită din 1/4 cotă-parte din casa de locuit amplasată în mun. xxxx, or. xxxx, str. xxxx, număr cadastral xxxx și din 48,58 % cotă parte din terenul aferent casei din mun. xxxx, or. xxxx str. xxxx cu număr cadastral xxxx cu emiterea în această parte a unei alte decizii, de admitere a pretenției.

Se declară nul certificatul de moștenitor legal nr. 629 din 18 martie 2013 eliberat de notarul Angela Cobăneanu pe numele lui Victor Trofimov în partea ce ține de averea succesorală constituită din 1/4 cotă-parte din casa de locuit amplasată în mun. xxxx, or. xxxx, str. xxxx, număr cadastral xxxx și din 48,58 % cotă parte din terenul aferent casei din mun. xxxx, or. xxxx str. xxxx cu număr cadastral xxxx.

În rest, în partea respingerii pretențiilor invocate în acțiune cu privire la anularea deciziei din 29 ianuarie 2018 a notarului Angela Cobăneanu, obligarea

notarului Diana Șipitco, de la locul deschiderii succesiunii, cu sediul mun. Chișinău, str. Armenească 44/2, să-i elibereze Valeriei Celpan în baza deciziei irevocabile din 18 noiembrie 2015 a Curții Supreme de Justiție, certificatul de moștenitor legal, asupra averii succesorală alcătuită din 1/4 cotă-parte ideală din casa ce locuit amplasată în mun. xxxx, or. xxxx, str. xxxx, număr cadastral xxxx și din 48,58 % cotă parte din terenul aferent casei din mun. xxxx, or. xxxx str. xxxx cu număr cadastral xxxx și încetarea retroactivă a efectelor, inclusiv și cele produse din momentul eliberării certificatului de moștenitor legal nr. 629 din 18 martie 2013, eliberat de notarul Angela Cobăneanu pe numele lui Victor Trofimov, decizia din 13 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 3 decembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, se mențin.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Maria Ghervas

Nina Vascan

Victor Burduh

Aliona Miron